

Lausunto Jämsän kaupungin hallintosäännön muutoksiin Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen toimintaan liittyen

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 79
432/14.00.01/2022

Jämsän kaupunginhallitus on käsitellyt kokouksessaan 5.2.2024 Jämsän hallintosäännön muutoksia työllisyysalueen toimintaan liittyen. Nämä muutokset liittyvät Jämsän rooliin vastuukuntana. Muutoksiin on pyydetty lausunnot sopijakunnilta 30.4.2024 mennessä. Muutoksia tullaan tekemään vaiheittain lisää vuoden 2024 aikana.

Alueen muut kunnat voivat ottaa työllisyysalueen toiminnan huomioon mainintana omassa hallintosäännössään.

Lisäksi muutoksia sopijakuntien hallintosääntöihin tarvitaan, mikäli tehdään vastuukunnan kanssa kuntalain 54 §:n perustuva sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta.

Valmistautuminen työvoimapalvelujen järjestämiseen

Kuntien on ennen vuotta 2025 valmistauduttava työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) voimaantuloon. Toimet kunnissa sisältävät esimerkiksi uuden toimielimen perustamisen, mikä tarkoittaa muutosten tekemistä vastuukunnan hallintosääntöön. Kuntien on myös valmisteltava mahdolliset kuntalain 54 §:n mukaiset sopimukset viranomaistehtävien hoitamiseksi. Henkilöstön siirtoon liittyvät toimet tulevat työllistämään kuntia merkittävästi vuoden 2024 aikana. Palveluhankintoja on syytä suunnitella ja kilpailuttaa ennen kuin TE-palveluiden järjestäminen siirtyy kunnille.

Hallintosääntö

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Päätösvallan osalta kysymys on kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvista asioista, joissa kunnassa tehdään tai edellytetään tehtäväksi päätöksiä. Hallintosäännössä määritellään myös kunnan toimielin- ja henkilöstöorganisaatio. Työvoimapalveluihin liittyvät tehtävät ja henkilöstö on otettava huomioon hallintosäännössä. Vastuukunnassa toimiva kuntien yhteisesti sopima toimielin, kuten lautakunta, vastaa koko työllisyysalueen TE-palveluiden järjestämisestä. Kuntien yhteinen toimielin on tällöin myös lain tarkoittama työvoimaviranomainen.

Mahdollisuus päätösvallan edelleen siirtämiseen tulisi käydä ilmi hallintosäännöstä.

Te -palveluja koskevilta osin hallintosääntöä joudutaan päivittämään ja täydentämään vuoden 2024 aikana useamman kerran. Näillä hallintosääntömääräyksillä turvataan lähinnä työllisyysalueen toiminnan käynnistyminen.

Toimivalta ennen vuotta 2025

Lakisääteisten TE-palvelujen tuottaminen kunnalle voi alkaa vasta

järjestämisvastuun siirtymisen jälkeen 1.1.2025. Kuntien yhteinen toimielin voidaan perustaa, kun työllisyysalue on valtioneuvoston päätöksellä vahvistettu.

Toimielimen perustaminen kuuluu vastuukunnan valtuuston toimialaan. Valtuusto delegoi päätösvaltaansa aina hallintosäännöllä. Toimielin tulee perustamisenkin jälkeen toimivaltaiseksi järjestämislain mukaisesti asioihin vasta vuoden 2025 alusta lähtien. Sille voidaan kuitenkin hallintosääntömuutoksen yhteydessä delegoida toimivaltaa toimia jo aiemmin.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kuntien yhteistoimintasopimuksen kohdan 17 mukaan

"Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuun siirtoon 1.1.2025 alkaen liittyvä valmisteluvastuu on vastuukunnan tehtävä. Ajalla 1.5.-31.12.2024 työllisyysalueen lautakunta toimii työllisyysalueen valmistelevana toimielimenä, joka laatii taseyksikön talousarvion sopimuksen kohdan 8. mukaisesti, hyväksyy työllisyysalueen toimintasuunnitelman työllisyyspalveluiden järjestämisestä sekä käsittelee muut keskeiset valmisteluun liittyvät linjaukset. Vastuukunta perustaa valmistelua varten tulosyksikön ajalle 1.1.-31.12.2024, jolle kirjataan valmistelusta aiheutuvat suorat ja välilliset kustannukset. Valmistelusta tehdään erillinen talousarvio, josta päättää vastuukunta. Ministeriön myöntämän valmistelurahoituksen mekanismista riippuen vastuukunta esittää, mitkä kaikki kustannukset voidaan sisällyttää tälle tulosyksikölle. Talousarviosta pyydetään lausunnot sopijakunnilta. Lopullinen päätösvalta talousarviosta on vastuukunnalla. Valmistelun nettokustannukset veloitetaan sopijakunnilta tämän sopimuksen 8 kohdan 2 alakohdan mukaisesti."

Sopimus yhteisestä toimielimestä määrittää vastuukunnan hallintosääntömääräykset. Sen lisäksi, mitä kuntalain 8 pykälässä on säädetty, vastuukunnan hallintosääntöön ehdotetaan lisättäväksi alla oleva kursivoitu teksti:

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakunta

Kokoonpano

Kuntien yhteisenä toimielimenä työllisyyspalveluiden järjestämiseksi toimii Jämsän kaupungin konsernipalveluiden toimialaan kuuluva Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakunta. Lautakunta vastaa työvoimapaalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä 1.1.2025 alkaen.

Päätösvaltaa lautakunnassa käyttävät sopijakuntien nimeämät 12 jäsentä. Jämsän kaupungilla on kolme paikkaa. Lautakuntapaikat muutoin määräytyvät työvoiman määrän perusteella niin, että kun työvoima on - 6000 tai yli, kunta nimeää 3 jäsentä - 2000-5999, kunta nimeää 2 jäsentä - alle 2000, kunta nimeää 1 jäsenen.

Yhteistoimintasopimuksen laatimishetkellä Mänttä-Vilppula ja Keuruu nimeävät kumpikin kaksi jäsentä. Muut sopijakunnat Joutsa, Luhanka, Multia, Petäjävesi ja Toivakka nimeävät jokainen yhden jäsenen. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Työvoimamäärää vastaava jäsenmäärä tarkistetaan valtuustokauden alussa toimielimen nimeämisen yhteydessä. Työvoimamääränä huomioidaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston 18-64-vuotiaan työvoiman määrä.

Lautakunnan kokoonpanoa muodostettaessa tulee huomioida tasa-arvolain (tasa-arvolaki 8.8.1986/609) säännösten noudattaminen. Lähtökohtana tulisi olla, että kukin kunta ehdottaa sekä naista että miestä. Lautakunnan toimikausi on valtuustokausi. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Jämsän kaupungin edustaja, jonka valitsee Jämsän kaupunginvaltuusto. Varapuheenjohtajan nimeää vuorollaan kahden vuoden välein muut sopijakunnat kiertävässä järjestyksessä.

Toimivalta ja tehtävät 1.5.2024 - 31.12.2024

- 1. toimii työllisyysalueen valmistelevana toimielimenä*
- 2. laatii taseyksikön talousarvion yhteistoimintasopimuksen kohdan 8. mukaisesti*
- 3. hyväksyy työllisyysalueen toimintasuunnitelman työllisyyspalveluiden järjestämisestä sekä käsittelee muut keskeiset valmisteluun liittyvät linjaukset*
- 4. valmistelee työllisyysalueen hankintojen kilpailuttamisen ja päättää palveluhankinnoista sekä siirtävistä sopimuksista*
- 5. valmistelee kuntalain 54 § mukaiset toimivallan siirtoon liittyvät sopimukset*
- 6. valmistelee henkilöstön siirtoon liittyvät toimet*

Toimivalta ja tehtävät 1.1.2025 lukien

Työvoimapalveluiden järjestämisestä ja muista työvoimapalveluihin liittyvistä lakisääteisistä tehtävistä säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023). Lautakunta toimii alueen työvoimaviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on vastata siitä, että lain 380/2023 mukaisia työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan. Mikäli työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määritetyt työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät tehtävät lainsäädännössä muuttuvat, vastaa lautakunta säädetyistä tehtävistä uusien säännösten mukaisesti.

Lautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimintaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Lautakunta edustaa työllisyysaluetta ja käyttää puheoikeutta toimivaltaansa kuuluvissa asioissa.

Ratkaisuvalta

- 1. Päättää laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) 13 § 2 momentissa tarkoitetusta viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä ja sen siirtämisestä noudattaen kuntalain 54 §:ssä säädettyä.*

2. Hyväksyy vuosittain toimintasuunnitelman yhteisen työllisyysalueen työllisyyspalveluiden järjestämisestä.
3. Valmistele ja hyväksyy yhteisen työllisyysalueen talousarvion ja tilinpäätöksen esitettäväksi vastuukunnan talousarvion laadinta- ja hyväksymisprosessien mukaisesti.
4. Valmistele mahdolliset muutokset yhteistoimintasopimukseen.
5. Seuraa, arvioi, ohjaa ja kehittää toimintaa ja sen vaikuttavuutta toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä ohjausryhmän kanssa. Toiminnan ja sen vaikuttavuuden seuranta tehdään valtakunnallisesti, maakunnallisesti, alueellisesti sekä kunnittain.
6. Hyväksyy muut merkittävät hankintasopimukset ja yhteistoimintasopimukset ja kehittää yhteistyötä palveluiden järjestämisessä, tuottamisessa ja organisoinnissa muiden kuntien, viranomaisten, koulutuksenjärjestäjien sekä yhteisöjen kanssa.
7. Vahvistaa lakisääteistä toimintaa ohjaavat strategiset linjaukset.
8. Valvoo, että toimintaa johdetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.
9. Antaa toimivaltaansa kuuluvista asioista lausuntoja.
10. Seuraa vuosittain sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisen.
11. Päättää sille säädetyn toimivallan edelleen siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle.
12. Ratkaisee muut hallintosäännössä lautakunnille määrätyt asiat.

Lautakunnan esittelijänä toimii työllisyysalueen johtaja.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on tutustunut Jämsän kaupunginhallituksen 5.2.2024 käsittelemiin hallintosääntömuutoksiin.

TE-Palvelut 2024 –uudistuksen keskeisenä tavoitteena on kuntien elinvoiman vahvistaminen. Mänttä-Vilppulan kaupungin kannalta on tärkeää, että Kuntalain 54 §:n mukainen sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta laaditaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella yhteistyössä neuvotellen niiden kuntien kanssa, jotka haluavat työvoimapalveluiden viranomaistehtäviä hoidettavakseen.

Kaupunginhallitus kiinnitti huomiota jo 26.6.2023 §194 toimivallan siirtoon, joka mahdollistaa kunnille työvoimaviranomaisena toimimisen. On tärkeää, että myös kunnan viranhaltijoilla on mahdollisuus hyödyntää yhteisiä tietojärjestelmiä ja paikallista ekosysteemiä.

Hallintosäännössä tulisi määrittää peruste työllisyysaluelautakunnan varapuheenjohtajan kiertämisen järjestykselle. Ratkaisuvälillä hankintojen kilpailutuksessa tulee säilyttää työllisyysalueen käynnistymisen jälkeen myös lautakunnalla.

Mänttä-Vilppula esittää, että sellaisessa yhteistyössä Pirkanmaalle, jossa kyse on yksinomaan mänttävilppulalaisten palveluista, esim. Pirkanmaan Ely-keskus tai Pirkanmaan hyvinvointialue, Mänttä-Vilppulalle jää toimivalta käydä neuvotteluja joko itsenäisesti tai työllisyysaluejohtajan kanssa.

Lisätietoja: Työllisyyspalvelupäällikkö Vuokko Hjelt
vuokko.hjelt@taidekaupunki.fi puh. 044 058 9457

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää esittää lausuntonaan Jämsän kaupungille seuraavaa:

Mänttä-Vilppulan kaupunki pitää esitettyjä kirjauksia perusteltuina ja selkeinä. Hallintosääntömuutoksien vaiheittaisesta kuntien lausuttavaksi tuomisessa olisi hyvä saada ennalta tiedoksi vaiheistuksen aikataulu.

Työllisyysaluelautakunnan varapuheenjohtajan nimeävät kahden vuoden välein muut kunnat kuin Jämsä kiertävässä järjestyksessä. Kiertävän järjestyksen peruste tulee määritellä hallintosäännössä.

Ratkaisuvalta hankintojen kilpailutuksessa tulee säilyttää työllisyysalueen käynnistymisen jälkeen myös lautakunnalla.

Mänttä-Vilppulan kaupungin kannalta on tärkeää, että Kuntalain 54 §:n mukainen sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta tehdään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa niiden kuntien kanssa, jotka haluavat ottaa työllisyyspalveluiden viranomaistehtäviä hoidettavakseen.

Mänttä-Vilppula esittää, että sellaisessa yhteistyössä Pirkanmaalle, jossa kyse on yksinomaan mänttä-vilppulalaisten palveluista, esim. Pirkanmaan Ely-keskus, Pirkanmaan hyvinvointialue, Mänttä-Vilppulalle jää toimivalta käydä neuvotteluja joko itsenäisesti tai työllisyysaluejohtajan kanssa.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.